

3 FISKERIENE I NORDSJØEN

3.1 TOBIS

3.1.1 FORSØKSFISKET VÅREN 2008

Under kvoteforhandlingene mellom Norge og EU for 2008 ble partene enig om å gjennomføre et samordnet forsøksfiske etter tobis i perioden 1. april til 6. mai 2008.

Forsøksfiske skulle bidra til å kartlegge bestandssituasjonen, særlig antall ettåringer, som i et eventuelt kommersielt fiske ville utgjøre hoveddelen av fangstene. Partene ble enig om å gjennomføre forsøksfiske i henhold til rådgivning fra ICES. Dette innebar at innsatsen i forsøksfisket skulle tilsvare innsatsen i tilsvarende fiske i 2007. Partene ble videre enig om en gjensidig adgang til å fiske 20.000 tonn i hverandres soner.

Alle fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse kunne delta i forsøksfiske innenfor en maksimal innsats på 4.013 timer. Det enkelte fartøys innsats ble regnet fra det gikk fra og til havn. Det norske forsøksfiske ble stoppet 2. mai 2008, ettersom innsatsen var oppbrukt. Norske fartøy fisket totalt 16.756 tonn tobis under årets forsøksfiske. Danske fartøy fisket 4.275 tonn tobis i Norges økonomiske sone under forsøksfiske.

I tillegg hadde Havforskningsinstituttet et fartøy på tokt under og etter forsøksfiske for å prøve ulike metoder for å estimere bestanden, herunder akustisk mengdemåling og skraping.

3.1.2 REGULERING OG FISKE ETTER FORSØKSFISKET.

Partene ble under kvoteforhandlingene for 2008 enig om å basere et kommersielt fiske på et foreløpig råd fra ICES. ICES presenterte en foreløpig rapport fra forsøksfiske 5. mai 2008, hvor det fremgikk at TAC kunne settes til 400.000 tonn. På dette grunnlag fastsatte Norge en foreløpig regulering med en nasjonal kvote på 128.000 tonn.

Det ble videre fastsatt forbud mot å fiske etter tobis etter 23. juni 2008 og innenfor tre angitte områder i Norges økonomiske sone.¹ Fisket ble regulert med maksimalkvoter, hvor fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse kunne fiske innenfor en kvote basert på en faktor på 4,5.² EU fastsatte på sin side en kvote på 360.000 tonn.

ICES bekreftet en TAC på 400.000 tonn i sin endelige rapport 14. mai 2008. Følgende fremgikk imidlertid av rapporten:

---

¹ Jf Forskrift om endring av forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2008 (J-99-2008)

² Jf Forskrift om endring av forskrift om maksimalkvoter ved fiske etter tobis og øyepål i 2008 (J-101-2008)

“A substantial difference in the size and age composition of landings from the southern and northern parts of the North Sea was noted during weeks 14–18. There is concern about the low proportion of age 1 sandeel in the Norwegian landings from the northern North Sea (40% in numbers up to week 17, 25% up to week 18). The proportion of age 1 sandeel was about 90% in the Danish landings from the southern North Sea. ICES reiterates the observation that fisheries are known to cause local depletion of sandeel. Future management should account for the sub-stock distribution of sandeel in the North Sea (see ICES Advice, 2007). ICES will address this issue at a meeting planned for August 2008.”

Havforskningsinstituttet anbefalte 20. mai 2008 at fisket etter tobis i Norges økonomiske sone burde stenges umiddelbart. Dette på bakgrunn av ICES endelige rapport og egne undersøkelser. Det ble vist til at:

”De foreløpige resultatene fra toktet viser at det ble funnet urovekkende lave tettheter av tobis på alle feltene i NØS, sammenlignet med i 2007, med unntak av på det lille feltet Inner Shoal vest. I tillegg ble det funnet svært lite 1-åringer på feltene i NØS. Alderssammensetningen av tobis fra forsøksfisket viser også at bare 25 % av fangstene i NØS var 1-gruppe. Dette viser at rekrutteringen til feltene i NØS har vært dårlig i 2008.”

Fiskeridirektoratet har de to siste sesongene anbefalt en meget forsiktig utnyttelse av tobis i Norges økonomiske sone, på grunn av usikkerhet i bestandsvurderingen, dårlig rekruttering og betydningen av lokal tilhørighet. Det var derfor naturlig for Fiskeridirektoratet å støtte Havforskningsinstituttets anbefaling om å stoppe fisket i Norges økonomisk sone med øyeblikkelig virkning.

På bakgrunn av dette besluttet Fiskeri- og kystdepartementet 28. mai 2008 å stoppe alt fiske etter tobis i Norges økonomiske sone fra mandag 2. juni for å unngå lokal utradering av tobis. Beslutningen omfattet også utenlandsk fiske etter tobis i Norges økonomiske sone. Samtidig ble det åpnet for et begrenset prøvefiske fra og med 31. mai til og med 8. juni 2008 i et av de stengte områdene.³ Deltakelse i prøvefisket ble avgjort etter påmelding og loddtrekning.

Ifølge fangststatistikk fra Norges Sildesalgslags⁴ har de fem fartøyene som fikk delta i prøvefisket hittil ikke meldt inn fangster av tobis.

Fisket på den norske kvoten i EU-sonen ble stoppet 19. mai 2008, ettersom kvoten var oppfisket. Ifølge fangststatistikk fra Norges Sildesalgslag har norske fartøy totalt fisket 81.553 tonn⁵, hvorav 21.835 tonn er tatt i EU-sonen. Danske fartøy har per 4. juni 2008 fisket totalt 154.831 tonn tobis i Nordsjøen.

Resultatene fra de siste årenes prøvefiske og forskningsinnsats tyder på at tobis er en bestand med sterk lokal tilhørighet med liten eller ingen utveksling mellom felt etter at yngelen har bunnslått seg. Et intensivt fiske kan dermed raskt medføre utarming av

---

³ Jf § 9 første ledd bokstav b i Forskrift om endring av forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2008 (J-114-2008)

⁴ Per 8. juni 2008

⁵ Per 8. juni 2008. Fisket er avsluttet.

lokale bestandskomponenter. Dette forholdet vil det måtte tas hensyn til ved kommende års regulering av tobisfisket.